INTERVIU Președintele ASF: Revizuim politica de investiții, vrem să atragem o parte din fondurile din depozitele bancare

18 ianuarie 2015

Anul 2014 a fost, pentru toate piețele de servicii financiare non-bancare, un an mai frământat și un an de reașezare, iar piața de capital a cunoscut transformări radicale, afirmă președintele Autorității de Supraveghere Financiară (ASF), Mișu Negrițoiu, într-un interviu acordat AGERPRES.

Sistemul de pensii private este foarte sigur și solid, dar unele mecanisme de garantare sunt excesive, iar unul dintre obiectivele principale ale ASF pentru 2015 este revizuirea politicii de plasamente și investiții a fondurilor, foarte restrictivă la acest moment, scopul fiind mobilizarea unei părți din fondurile din depozitele bancare, unde 'nu fac mai deloc bani', către instrumente ale pieței de capital.

Președintele ASF se referă pe larg și la piața asigurărilor și la problematica segmentului de asigurări RCA, unde ASF are în vedere mai multe direcții de acțiune. Mișu Negrițoiu arată că notificările transmise ASF de către societățile de asigurări privind modificările de tarife RCA pentru 2015 nu confirmă 'nici pe departe' creșterile de preț din piață și că ASF are posibilitatea să ceară explicații suplimentare, modelele care stau la baza acestor calcule și chiar să le returneze societăților de asigurare și să le solicite să le refacă.

Oficialul ASF nu exclude un 'scenariu de avarie' în cazul celui mare jucător din piața asigurărilor — Astra, dar acest lucru va fi știut la începutul anului viitor, și susține că Fondul de Garantare are suficiente resurse să compenseze asiguraţii în cazul unui eșec al capitalizării Astra, iar creșterea contribuției la acest Fond este doar o ajustare marginală și un semnal că incidentele pe piața de asigurări se măresc, riscul de insolvență/faliment este mai mare și dimensiunea jucătorilor cu probleme financiare este mult mai mare decât a fost până acum.

AGERPRES: Care a fost situația pe cele trei piețe pe care le reglementează și supraveghează ASF, la finalul anului 2014, și care sunt prioritățile strategice ale ASF pentru 2015?

Mișu Negrițoiu: Aș putea să spun că 2014 pentru noi, pentru toate piețele de servicii financiare non-bancare, a fost un an mai frământat și un an de reașezare. Un an de reașezare instituțională, pentru că a trebuit să găsim sinergiile între cele trei sectoare și să integrăm modul de abordare. După câte știți, inclusiv instituția noastră a trecut prin mai multe faze și în sfârșit suntem la încheierea unui proces de reorganizare, pe cele trei sectoare, dar și pe politici unitare, pentru că esența integrării supravegherii și reglementării acestor piețe a fost identificarea sinergiilor și evitarea suprapunerilor. Și există sinergii între aceste piețe și există chiar interdependență. În al doilea rând, piețele în sine încă nu și-au revenit în totalitate după criza financiară. Iată că la mai mult de cinci ani de la criza din 2008-2010 ne uităm că nici piața bancară nu și-a revenit, însă piețele nefinanciare au înregistrat o evoluție dinamică, într-un context în care pe piața bancară dobânzile au scăzut destul de mult și au migrat resurse de pe piața bancară și mai ales din depozitele bancare spre piețele nefinanciare și în principal fondurile mutuale.

Statistic, piața asigurărilor, spre exemplu, a fost cam la același nivel, putem să vorbim de plus minus 1%, nu avem date la sfârșitul anului 2014, dar pe datele la nouă luni, cu o ușoară scădere pe asigurările de viață, și asta este aproape de înțeles, pentru că sunt efecte ale crizei, care se reflectă atât în veniturile oamenilor și mai ales în veniturile disponibile pentru investiții și pentru economii, produse de acest gen care nu s-au mai vândut așa de bine ca înainte. Pe de altă parte — și partea de investiții și de plasamente, randamentele sunt mai scăzute decât în anii precedenți, deși fondurile de investiții și cu fondurile mutuale au înregistrat randamente foarte bune, cu mult superioare dobânzilor bancare. În același timp, noi ca și autoritate am intervenit în transformarea structurală a acestor piețe, știți foarte bine mai ales piața asigurărilor obligatorii este destul de debalansată, costurile încă sunt mai mari decât veniturile, avem încă jucători cu probleme financiare și a trebuit să re-învigorăm niște reguli concomitent cu elaborarea unui noi cadru legislativ care schimbă fundamental piața asigurărilor din 2016. Este vorba de trei proiecte de legi pe care noi le-am finalizat în 2014, unul privește directiva Solvency II (directiva europeană privind solvabilitatea companiilor de asigurări — n.r.) și introducerea regimului asigurărilor generale în România pe bază de supraveghere, pe bază de risc, față de conformitate — care este astăzi — și a însemnat rescrierea legii asigurărilor. Avem un proiect de lege, îl numim rezoluție, dar privește de fapt tratamentul companiilor cu probleme înainte de insolvență și de faliment, având în vedere că avem și câțiva jucători cu probleme mai mari decât ceilalți și vrem să reorganizăm și Fondul de Garantare a Asiguraților /FGA/ ca o instituție independentă, autonomă, cu gestiune și cu conducere separată.

La fel, pe piața de capital am avut transformări radicale aproape, la sfârșitul anului. Avem astăzi cinci legi noi, începând cu legea 151 care reorganizează, desființează piața RASDAQ, legea recent publicată nr 10/2015 care aduce modificări atât legii pieței de capital, cât și altor acte normative primare. Am avut Ordonanța 90/2014 a pieței de capital, care aduce modificări la fel de importante, avem acum în procedură de urgență o lege la Parlament privind administratorii fondurilor mutuale și avem un regulament al UE care se aplică direct ca lege, fără să mai treacă prin adoptarea unui act normativ local. Am avut transformări la nivel instituțional, dar concomitent au fost și emisiuni noi care au crescut, au dinamizat piața de capital și încercăm să aducem produse tot mai bune și mai atractive pentru investitori.

La piața pensiilor lucrurile au fost mai predictibile, s-a continuat alocarea pentru pensiile private — Pilonul II a contribuției statului, această piață s-a dezvoltat, principala noastră preocupare este să supraveghem fondurile de pensii și mai ales politica lor de investiții, la care probabil o să lucrăm acum. Având în vedere transformările instituționale pe care le-am avut și încheierea acestui proces la sfârșitul anului și acest proces de reglementare, inclusiv legislativ, la nivelul celor trei piețe, toate concurând către o integrare mai pronunțată și o valorificare a sinergiilor și o abordare unitară a acestor piețe, suntem la început de an cu o bază mai solidă și cu o strategie mai clară și mai coerentă.

AGERPRES: Ați menționat că piața asigurărilor era debalansată, dezechilibrată. Și anul trecut, în intervențiile publice, ați atras atenția asupra acestui dezechilibru din piața asigurărilor. Când se va echilibra piața asigurărilor, în contextul măsurilor luate de ASF, și ce măsuri mai are în vedere ASF pentru echilibrarea acestei piețe?

Mișu Negrițoiu: Noi am văzut o evoluție progresivă. Piața asigurărilor a avut și are două categorii de probleme. O problemă de produse, de prețuri și de costuri, pentru că piața este dominată de asigurările obligatorii și în speță asigurările de autovehicule, care reprezintă cam 50% din piață, care în toate piețele este un produs de bază. Este un produs simplu și care trebuie să fie un produs competitiv, pentru că este o asigurare obligatorie și din care nu îți consolidezi situația financiară. Este o categorie de societăți de asigurare concentrate într-o proporție prea mare pe acest produs și din cauza asta au probleme financiare, pentru că nu este un produs cu valoare adăugată, nu este un produs sofisticat, un produs la care să creezi ceva, e pur și simplu un produs de bază pe care poți să faci niște venituri de bază. Dacă nu îți controlezi cheltuielile la acest produs ai probleme financiare și de aici rezultă că 70%—80% din piața asigurărilor RCA este deținută de patru societăți în portofoliul cărora acest produs este preponderent și care se zbat cu probleme financiare, tocmai din cauză că acest produs, fiind simplu, are și un preț corespunzător și pentru că mediul mai degrabă favorizează creșterea costurilor care depășesc veniturile. Și atunci am intervenit în ideea controlului costurilor, atât cât putem, și el se reflectă în două direcții — daunalitatea și frecvența daunalității mai mare în România decât în perioada anterioară și comparativ cu alte țări. Daunalitatea în România este de 7-10% față de 2-3% în Europa. Asta înseamnă mult mai multe prime folosite pentru plata despăgubirilor.

Noi avem un protocol cu Ministerul de Interne și suntem acum într-o perioadă de a revedea colaborarea și baza de date, ca să urmărim mai bine cui se datorează această daunalitate și să ajungem cât mai mult să facem o legătură directă între persoana asigurată, mai mult decât vehiculul, și comportamentul în trafic al acestei persoane și să eliminăm pe cât putem segmentările de vârstă, spre exemplu, care sunt acum cele mai la îndemână. Este numai începutul acestui proces, dar aici se poate controla mai bine unde sunt costurile de daunalitate mai mari și mai ales legătura individuală, cui i se datorează. Acum se face mai degrabă o medie și atunci sunt oameni, cum este segmentarea pe categorii de vârstă, oameni care nu au nicio vină, dar sunt victima unei medii la segmentul respectiv.

A doua categorie de costuri pe care noi ne-am concentrat au fost costurile de intermediere, costurile de achiziție — cât te costă ca să vinzi o poliță RCA. Această politică de vânzare a fost destul de volatilă, inconsecventă, pentru că am ajuns în situația în care din dorința de a

obține cotă de piață, societățile au oferit reduceri în cascadă, fără un control asupra riscurilor pe care le-au expus prin aceste reduceri. Au fost de fapt niște prime comerciale, introduse în tarifele acestor polițe, și a trebuit să re-învigorăm principiile de business sănătos la nivelul societăților și cheltuielile de intermediere foarte mari pe care noi le-am identificat la nivelul brokerilor de asigurări, am intervenit și acolo cu niște măsuri nu atât de radicale cât am fi vrut noi, dar ceva mai degrabă tranzitoriu.

Vreau să fac însă o remarcă: în 2014 societățile de asigurări au transferat contribuții la capitalul social de 145 milioane euro, parte din același proces de reechilibrare a pieței. Noi mai avem un an la dispoziție ca să aducem piața în echilibru și, ca să răspund acum direct la întrebarea pe care mi-ați pus-o, sper ca la sfârșitul acestui an piața să fie echilibrată atât din reașezarea primelor, dar mai ales din reducerea costurilor și din recapitalizare. Reașezarea primelor — nu neapărat că ele trebuie să crească, ci ele trebuie să fie mai echitabile. Și cum am văzut reacțiile în ultimele 2-3 luni sunt diferențe prea mari. Sunt și în Europa segmentări pe vârste, dar diferența nu este, cum am văzut aici cazuri, de 1 la 4. Poate să ajungă la 1-1,5 la 1 la 2, dar nu 1 la 4, 1 la 5, cum este la noi. Noi asta facem acum, de fapt revedem toate aceste prime, le discutăm cu societățile de asigurare și vrem să recalibrăm până la urmă situația tarifelor, să controlăm costurile și să stimulăm recapitalizarea.

AGERPRES: Ce posibilități are ASF să intervină pentru eliminarea acestor diferențieri excesive, uneori de 1 la 4? Înțeleg că ASF face o analiză la acest moment.

Mișu Negrițoiu: Noi avem două direcții de acțiune, mijloacele noastre de a interveni pentru rezolvarea problemei sunt unele de persuasiune în sensul că punem în lumină, și pentru informarea publicului, dar și pentru comparații între diverși asigurători, punem în lumină ce stă la baza tarifării, care sunt calculele actuariale care conduc la stabilirea unor asemenea tarife și de ce sunt aceste calcule actuariale unele pentru tinerii până la 25, până la 30 sau până la 35 (de ani — n.r.) și noi avem autoritatea ca să le cerem aceste informații. Lucrăm acum cu societățile de asigurări ca să ne spună ce au la baza acestor calcule și am putea să ajungem până la a le face publice ca să vadă lumea de fapt despre ce este vorba. Și acolo se văd. Sunt două componente în calculul unei prime RCA — o componentă este daunalitatea și a doua componentă este vătămarea corporală. Vrem chiar să le facem separat, pentru că daunalitatea este din cauza accidentelor, vătămarea corporală este ceva mai serios, dar s-ar putea ca în vătămarea corporală societățile de asigurări să ia în calcul o valoare exagerată. Pe polița de asigurare pe RCA este trecută chiar cifra de 5 milioane de euro, asta pentru că este o limită europeană. Costul cu vătămarea corporală este mai puțin, evident mult mai jos în România, dar în creștere, anul trecut daunalitatea corporală a crescut cu 40%. Noi nu știm dacă este reală sau pur și simplu mi-e teamă că vătămările corporale devin o preferință pentru avocați și nu știm exact cât merge la persoana vătămată și cât la intermediari, dar ea trebuie măcar identificată și știut cu cât contribuie la creșterea primei. A doua este daunalitatea. Am vrea să mergem pe identificarea riscurilor mai degrabă decât pe grupele de vârstă, numai că acesta este un proces care nu se poate face pe termen scurt, înseamnă metodologie, dotare ... și să mergem pe identificarea riscurilor și eventual asigurări pe persoană mai degrabă decât pe vehicule.

A doua direcție este colaborarea cu Asociația Actuarilor din România cu care vrem să facem niște calcule și ei, neutru, să pună pe piață cam care este un tarif standard și de unde vine el, pur și simplu bazat pe riscuri, care evident pot să aibă oscilații, în sus și în jos, în politica de tarifare, în funcție de ce segment de clienți vrei să atragi. Am mai putea o mai bună informare a publicului și cred că genul de presiune care se pune din partea publicului este binevenit pentru că ne ține alerți și ne împinge să reconsiderăm anumite lucruri, inclusiv cum am reconsiderat zilele acestea norma privind RCA-ul, cu câteva ajustări care eventual nu pot fi realizate într-o primă etapă și așa de repede pe cât ne-am imaginat noi. Dar regimul Solvency II schimbă peisajul în asigurări și probabil în anul 2016 vorbim despre altceva. Avem acum în semestrul I un exercițiu de revizuire a activelor și pasivelor societăților de asigurare care ne va arăta dimensiunea nevoii de recapitalizare.

AGERPRES: Când va debuta acest audit pentru companiile de asigurări?

Mișu Negrițoiu: El debutează în februarie și se încheie în iunie. Am văzut în piața bancară, spre exemplu. Piața bancară, acum 10-15 ani, poate 20, a trecut prin transformări instituționale și probabil și la asigurări vom asista la o reașezare a societăților de asigurări și am vrea să avem niște jucători, niște societăți puternice în piața de RCA, așa cum avem în piața de asigurări de viață, de exemplu.

AGERPRES: La cât ar trebui să ajungă rata combinată a daunei?

Mișu Negrițoiu: Ar trebui să fie 100%, pentru că media în Europa la 100 de lei pe care îi iei din primă de obicei 70-75 se duc înapoi în plata daunelor, cam 10-15 sunt cheltuieli de intermediere și de achiziție, și mai rămân 5-10 care sunt profitul societății, cheltuieli generale etc. Și atunci ajungi la o rată de 100% intrări și ieșiri. Aici, distorsiunea la noi, noi ne apropiem de o cotă la plata daunelor de 70, a fost mult mai jos, a fost pe la 60 și a crescut. Rezultă fie că frecvența accidentelor este mai mare și daunele sunt mai mari, fie că se plătește mai bine. Nu avem un feedback de la consumatori că se plătește mai bine, lumea este în continuare nemulțumită, avem în continuare petiții, dar procentul a crescut. La asta se mai adaugă cheltuieli de intermediere de 20 chiar până la 30%, din analizele noastre. Comisioanele brokerilor sunt de vreo 18-20%, alte cheltuieli de achiziție se duc până la 30%, s-au cam terminat banii, ajungem la 100 și atunci societățile n-au profit, deși lumea zice că societățile câștigă bani din asigurări. Unele da, unele nu, majoritatea nu prea câștigă. Dar nu este un lucru rău neapărat să facă bani pentru că de fapt fac și investiții, dezvoltă și produse. Dacă mai adăugăm și cheltuielile generale ale societăților, dacă mai adăugăm că ele ar mai trebui să facă și un profit, ne cam ducem pe la 120. Probabil, sper, la sfârșitul anului să ajungem la această rată combinată și să o ducem în jos pe cât putem, vedem și efectele măsurilor luate de noi cu cheltuielile de intermediere.

AGERPRES: Transparentizarea comisioanelor brokerilor, trecerea lor pe poliță, va duce la o scădere semnificativă a cheltuielilor de intermediere? Va fi suficientă sau ASF va avea în vedere în continuare acea limitare a comisioanelor brokerilor?

Mișu Negrițoiu: Noi sperăm, dar dacă nu se întâmplă rediscutăm limitarea, pentru că totuși este o asigurare obligatorie, la care brokerii, intermediarii nu fac mare lucru până la urmă.

Este o poliță și ei vin și ne-o dau fiecăruia dintre noi pentru că alergăm noi să avem această poliță pentru că altfel nu mai putem să circulăm și nimeni nu vrea să fie în trafic fără poliță de asigurare. Dar dacă asta nu se întâmplă ... Noi am contat pe faptul că transparentizarea va fi o mai bună informare pentru consumator, pentru cumpărătorii de polițe, să se uite și ei și să înceapă să negocieze. Ei se uită acum la prima totală și nu știu cât din prima totală ajunge la acoperirea despăgubirilor sau altceva. Chiar la o primă totală care este aceeași poți să negociezi cheltuielile de intermediere. Pe de altă parte și brokerii, ca și societățile de asigurări care au cheltuieli de achiziție, pun la vedere niște cheltuieli care n-ar fi trebuit să le facă sau n-ar fi trebuit să le încarce și probabil se corectează și nu le mai fac. Să vedem pe trimestrul I ce rezultă.

AGERPRES: Toate companiile de asigurări care practică RCA au notificat ASF despre majorări de tarife pentru 2015 și cum arată tabloul general la nivelul ASF?

Mișu Negrițoiu: Avem notificări în bună măsură. Dintr-o vedere preliminară, nu avem încă o analiză a tuturor notificărilor, ele nu confirmă nici pe departe creșterile de preț care ne vin din piață. Nu confirmă. Aceste notificări în orice caz nu se duc la 30%, trebuie să intrăm să vedem mai în detaliu pe grupe de vârstă. Culmea este că avem și scăderi. Noi vrem să încheiem această analiză spre sfârșitul lunii, mai ales că noi avem posibilitatea ca să cerem explicații suplimentare, să cerem modelele care stau la baza acestor calcule, chiar să le returnăm și să solicităm să le refacă. Nu noi aprobăm, dar noi ne uităm la modele actuariale pe care le folosesc. Și atunci combinat cu relaxarea pe care am introdus-o (modificarea Normei RCA nr. 23/ 2014 — n.r.), care ar trebui să aibă efect, le dăm posibilitatea, pentru că norma noastră a introdus norme mai rigide pe segmente și atunci le dăm posibilitatea să lucreze între segmente și să reducă diferențele, să aplatizeze. O să vedem la sfârșitul lunii ianuarie, începutul lui februarie, o să avem o analiză completă, dar la prima vedere sunt sub estimările din piață.

AGERPRES: Ce se întâmplă cu cel mai mare jucător de pe piața asigurărilor, cu Astra? Ar trebui să urmeze a doua etapă de majorare de capital social.

Mișu Negrițoiu: Am văzut un comunicat de la administratorul special, în care dă rezultatele pe nouă luni, care nu sunt așa de rele. Astra are o problemă de capitalizare, are un capital negativ și tot ce derivă din asta. Ca și model de business, ca și companie, Astra nu este o companie rea și când ne uităm la rezultatele operative la nouă luni nu arată așa de rău, dar nu asta este nici soluția și nici nu ne conduce la concluzia că s-a redresat. Astra a făcut o primă majorare de capital social, prin piață, și acum este programată a doua majorare de capital social. KPMG, care este administratorul special pentru Astra și care lucrează și în relații cu potențiali investitori, a deschis o cameră de date și au un număr de potențiali investitori care se uită în camera de date. Noi nu-i știm și nici n-ar trebui să îi știm, dar KPMG eventual poate oferi informații sau pur și simplu nu pot să o facă până când nu ei nu își exprimă interesul în mod oficial. Dar există, se întâmplă ceva acolo. Sunt 3-4 investitori, și strategici și financiari, care se uită la Astra. Procesul va dura probabil câteva luni, probabil o să știm cândva prin martie dacă a doua majorare de capital are șanse de reușită sau nu,

ceea ce înseamnă că Astra va trebui să fie preluată de un alt investitor străin și că acționarul actual va avea o poziție minoritară. Cam asta este situația. Dacă acest lucru nu se întâmplă desigur că noi va trebui să trecem la planul B, în care trebuie să reorganizăm Astra încât să o aducem la nivelul de solvabilitate și capitalizare, dar dacă nu reușim asta, mă rog, și un scenariu de avarie este posibil. Și asta o să știm în orice caz în prima parte a anului viitor.

AGERPRES: Creșterea contribuției companiilor de asigurări la Fondul de Garantare a reprezentat o corecție în raport cu dinamica pieței sau anticiparea unor riscuri mai mari pentru 2015?
Mișu Negrițoiu: Și, și. Legea spune că Autoritatea, în constituirea rezervelor pentru Fondul de Garantare, poate să meargă chiar până la 10% din primele încasate, ceea ce mi se pare foarte exagerat și foarte mult. Contribuțiile au început, când s-a constituit Fondul, pe la 1,5% în medie, după aceea au scăzut, pentru că fenomenele aparent erau sub control. Noi ce-am făcut acum — am făcut o ajustare marginală, de la 0,8 la 1%, nu sunt creșteri mari, dar am vrut să dăm un semnal că, de fapt, incidentele pe piața de asigurări se măresc, riscul de insolvență/faliment este mai mare și mai ales dimensiunea jucătorilor cu probleme financiare este mult mai mare decât a fost până acum, pentru că acest Fond a mai rezolvat odată câteva situații, dar de-a dreptul marginale și niște societăți 'butic', micuțe. Dar majorarea asta nu reflectă nici pe departe un pericol iminent, că noi am avea acum nevoie de bani, că nu putem să rezolvăm problemele. Scenariul de avarie pe care l-am evocat mai devreme și dacă ajungem în situația că noi trebuie să compensăm asigurații în cazul unui eșec iminent al capitalizării Astra, noi avem banii și Fondul este dotat suficient acum. Asigurăm pe toți asigurații că vor fi compensați. Fondul va avea probleme evident dacă mai apar și alte verigi slabe în sistem. Dacă mai apar și alte verigi slabe în sistem desigur că ne întoarcem, este un risc pentru piață și este un cost al pieței, ne întoarcem către, eventual, revizuirea contribuțiilor, nu este cazul deocamdată. Asta a fost o ajustare marginală și o atenționare.

AGERPRES: Anul trecut, într-o conferință, ați spus că ar trebui mai multă etică și mai mult respect reciproc în relația ASF cu companiile de asigurări. S-a îmbunătățit această relație?

Mișu Negrițoiu: Cu unele da, cu unele nu. Tocmai prin aceste măsuri pe care noi le-am introdus anul trecut, inclusiv normele de audit, am urmărit să întărim disciplina și să respecte regula. Relația noastră cu societățile de asigurări este una absolut instituțională și comunicarea noastră cu ei este la fel instituțională. Avem dialoguri frecvente, lunare, poate chiar mai dese, cu societățile de asigurare ca și grup, ca și asociație profesională și cred că au perceput invitația de a aborda profesional și că nu facem excepții. Am încercat în mecanismul de autorizare să aplicăm aceleași reguli pentru toată lumea, am constituit la nivelul ASF un comitet intersectorial de autorizare și aprobare a persoanelor semnificative, pentru că aici se intervenea cel mai mult, intervenim pe regimul de liberă practică în UE, unde avem iar exagerări, în care societăți de asigurări sau brokeri vor să vândă asigurări în 10-20 de țări europene numai de dragul de a vinde și pentru că de fapt au introdus un risc suplimentar din activitatea de pe piețele străine pe care nu le controlăm, avem sesizări de la autoritățile naționale, partenerele noastre, despre comportamentul anumitor societăți din România pe alte piețe și din acest punct de vedere am întărit supravegherea, am întărit analiza de la distanță, analiza de risc și am și luat măsuri mai drastice, este o societate pe care am suspendat-o, am suspendat două categorii de produse și ne uităm foarte de aproape

și la altele. Nu ne uităm numai la jucătorii mari, din piața de RCA, care au probleme, ne uităm și la cei mici care ne creează anumite probleme, și aici și afară, și de-asta vrem să punem mai multă etică, pentru că inclusiv comportamentul în prețurile de RCA, în această volatilitate, arată o oarecare desconsiderare a eticii de afaceri în piață. Problemele sunt combinate, dar evoluează pozitiv.

AGERPRES: Ați spus că piața de capital a trecut prin transformări majore în 2014. Din punctul de vedere al ASF, proiectul de upgradare al pieței de capital românești este în calendar, mai trebuie întreprinse demersuri în acest sens?

Mișu Negrițoiu: O dată — schimbările majore în piața de capital la nivel de reglementare ce s-au întâmplat anul trecut. Iată, proiectul '8 bariere' (eliminarea celor 8 bariere — n.r.) care a fost un efort comun al Autorității cu instituțiile pieței de scădere a costurilor, pe care l-am făcut și am avut scăderea contribuțiilor pentru ASF până la 70%, am revizuit toate costurile pentru piață, le-am redus atât la emitenți, la tranzacții, cât și la investitori. Am făcut câteva lucruri, care țineau de cele 8 bariere, privind instituțiile pieței, Depozitarul Central, separarea conturilor și în sfârșit a apărut ordonanța 90, care a intrat în vigoare pe 8 ianuarie, care modifică lucruri privind mandatarea, procura, transferul dividendelor, funcționarea și guvernarea instituțiilor. Acesta a fost un prim proiect care și-a produs rezultate în 2014, dar continuă și în 2015 și care va dinamiza piața și va întări instituțiile pieței.

Al doilea act normativ a fost RASDAQ. În 2015 va trebui să repoziționăm toate societățile care sunt pe RASDAQ fie pe sistem alternativ de tranzacționare fie pe bursă, fie pur și simplu se delistează. Și avem un proiect prioritar pentru acest an, pe care l-am început anul trecut și anume infrastructura pieței și un regulament — 909 al UE, care presupune o liberalizare totală a listării pe alte piețe din UE. Știți că noi am discutat și am aprobat listarea prin GDR-uri la Londra a tuturor societăților, că sunt societăți noi sau că se tranzacționează pe bursă, și va trebui să o facem pentru toate tipurile de instrumente și pentru toate bursele, în baza acestui regulament, concomitent cu întărirea și securitizarea Depozitarului Central. Trebuie să evităm toate riscurile operaționale și avem un program complet de arhitectură informațională, IT și altele. Sunt lucruri pe care trebuie să le continuăm în prima parte a acestui an.

Separat de asta, noi vrem să venim în acest an cu un program mai consistent de emisiuni de obligațiuni și chiar să propunem și să convenim cu Guvernul sau cu MFP niște listări de societăți românești noi și să propunem un nou grup de societăți mari, credibile, în care lumea să aibă încredere și să le cumpere. Am început deja un program de educație financiară, care mai degrabă înseamnă informarea publicului ce pot să cumpere sau cum pot să cumpere pe piața de capital și dezvoltarea pieței de retail, adică să ajungem ca oamenii, persoanele individuale, să cumpere pe piața de capital. Cam astea sunt prioritățile noastre. Anul trecut s-au întâmplat lucruri la nivel legislativ care ne așază nouă o bază solidă ca să acționăm în 2015. Și, în sfârșit, toate aceste acțiuni conduc către ceea ce ne-am propus noi sub proiectul STEAM — trecerea pieței bursiere de la București de la stadiul de piață de frontieră la stadiul de piață emergentă.

AGERPRES: Este posibil în acest an și un proiect pentru schimbarea regimului fondurilor închise de investiții, care să vizeze și SIF-urile și Fondul Proprietatea?

Mișu Negrițoiu: Este posibil și acesta este un alt proiect pe care vrem să îl facem în 2015. Nu știu dacă își va produce efecte în 2015 sau nu își va produce, pentru că suntem într-un stadiu preliminar, cel al redactării unui proiect de lege care să reglementeze fondurile de investiții închise. Acum avem o lege a fondurilor de investiții deschise, avem un proiect de lege în Parlament în transpunerea unei directive europene care privește administratorii de fonduri alternative și ne-ar mai trebui această lege cu fondurile închise pentru că atât Proprietatea (Fondul — n.r.) cât și SIF-urile fie să fie guvernate de legea fondurilor deschise, fie să fie guvernate de o nouă lege a fondurilor închise. Eu cred că atât FP cât și SIF-urile sunt mai aproape de fonduri închise decât de fonduri deschise, ei au opțiunea cumva să se situeze sub o lege sau alta, dar asta cred că ar fi ultimul vestigiu al unei piețe de capital rezultată în urma procesului de privatizare în masă în România și care nu a fost încă terminat sau absorbit. Toate celelalte piețe din regiune nu mai au vestigiile privatizării în masă și la noi, atât SIF-urile cât și FP, care au fost rezultatul unor procese de privatizare sau de restituire, ar trebui să intre într-un regim normal de fonduri. Nici nu mai contează până la urmă cum s-au format, de unde au plecat. Noi suntem pregătiți să facem proiectul de lege, dar el probabil va fi și subiectul unor consultări publice și cu fondurile și cu factorul politic, trebuie să treacă și prin Parlament. Nu știu dacă își va produce efectele în 2015, dar noi îl lansăm.

AGERPRES: Dacă ne uităm la numărul de participanți în sistem, poate cea mai importantă piață din cele trei ar fi piața pensiilor private. Cât de sigur și solid este sistemul la acest moment și ce poate face ASF pentru stimularea performanței pe Pilonul III, care este mai puțin dezvoltat decât Pilonul II?

Mișu Negrițoiu: Într-adevăr, și ca număr de participanți și ca valoare, fondurile de pensii au ajuns la 4,5 miliarde (valoarea activelor în euro — n.r.), 3% din PIB, constituie o forță și, când vorbeam înainte de sinergie între cele trei piețe, acesta este exemplul cel mai elocvent, pentru că pe de o parte ai fondurile de pensii, care sunt investitori pe piața de capital și, pe de altă parte, ai piața de capital pe care trebuie să o reformezi, să o dezvolți, să o consolidezi, ca fondurile de pensii să poată să folosească piața de capital locală. Fondurile de pensii sunt foarte sigure, atât legiuitorul cât și Autoritatea au fost superprudenți în a crea tot felul de mecanisme de garantare, unele sunt chiar excesive, cu prețul de rigoare. De data aceasta, toate costurile suplimentare introduse pentru protecția contribuțiilor la fondurile de pensii sunt suportate aproape exclusiv de administratorii fondurilor de pensii și nu de contribuabili, pentru că noi le calculăm aproape anual niște provizioane pe care trebuie să le constituie ca să acopere riscurile, există și un fond de garantare care trebuie dezvoltat ca să acopere eventualele riscuri, există și o supraveghere foarte atentă a acestor fonduri și toate acestea au condus evident la creșterea costurilor operaționale, care este o problemă pentru administratorii de fonduri și pe care încercăm să o adresăm cumva.

Anul trecut, fondurile de pensii au avut performanțe foarte bune, au avut câștiguri de 7-8% din plasamente, aici ne uităm mai atent, ne uităm la revizuirea politicii de investiții a fondurilor de pensii, astfel încât din plasamentele pe care le au să crească randamentele, care eventual pot să acopere și niște costuri operaționale, care au crescut sau care sunt în creștere. Și când am zis că sinergia funcționează în cazul de față, ne uităm la piața de capital — ce titluri aducem pe piața de capital ca să poată fi investite de către fondurile de pensii și vorbeam

înainte de obligațiuni pe care vrem să le aducem, vorbeam de noi emitenți, de societăți mari ca să poată fi cumpărate de fondurile de pensii. Ne uităm la piața listată, ne uităm și la piața OTC, ne uităm la societăți cu rating, fără rating, vrem ca să aducem niște îmbunătățiri la politica de plasamente și investiții, care este foarte restrictivă, tocmai din considerente de superprudențialitate, și să mutăm parte din aceste fonduri din depozitele bancare, unde nu fac mai deloc bani, spre instrumente de piață de capital, care la nivelul fondurilor de pensii sunt limitate. Acesta este obiectivul nostru principal. Mai avem două proiecte pe care le abordăm, pensiile ocupaționale pe care eventual le-am atașa la Pilonul II, life-time cycle.

Pilonul III are cauze obiective de ce nu se relansează și este iar una dintre prioritățile noastre. Și asigurările de viață au fost în scădere pentru că veniturile disponibile ale oamenilor au scăzut. Odată cu relansarea creșterii economice, am văzut că anul 2014 a fost un an bun, că toată lumea este optimistă în ceea ce privește 2015, inclusiv creșterea veniturilor, pe un fond de optimism — ați văzut că România este în direcția cea bună, crește consumul, cresc eventual investițiile și noi vrem să încurajăm economisirile și lumea se uită și la Pilonul III. Dar dincolo de asta, două elemente esențiale ar putea să contribuie la dezvoltarea Pilonului III — să extindem facilitățile fiscale și să crească randamentele acestor fonduri de investiții care se corelează cu evoluția de ansamblu a pieței. Și am văzut fondurile mutuale — randamentele au crescut, fondurile de pensii, Pilonul II ca și Pilonul III au crescut și atunci lumea se uită la Pilonul III ca la un fond de investiții. Și eu, pentru prima dată, de ani de zile, pentru că eram mai conservator așa în piața bancară și mi-am ținut banii în depozite, acum mă uit la fondurile mutuale, mă uit la fondurile de pensii, la astea care îți aduc randamente mai bune. Cam acesta este planul cu Pilonul III.

AGERPRES: Acest lucru ar însemna o creștere a deductibilității și o relaxare pe partea de politică investițională?
Mișu Negrițoiu: Exact. Desigur că asta cu deductibilitatea nu ne aparține nouă, dar până la urmă este un proiect național, ca și listările, ca și dezvoltarea pieței de capital din România și vom discuta cu cei interesați dacă putem să ajungem la această concluzie. Toată lumea pune presiune pe buget, dar putem să găsim jumătate de soluție, dacă nu soluție întreagă.

AGERPRES: Consolidarea pe Pilonul II, au rămas șapte fonduri, este un lucru bun în opinia ASF?
Mișu Negrițoiu: Nu e un lucru rău până la urmă, pentru că atât în pensiile private cât și în asigurările de viață sunt un număr mic de jucători, de societăți și de administratori, dar sunt foarte buni și foarte puternici. Până la urmă dimensiunea contează. Poate că, mă rog, este unul din fondurile de pensii .. poate că are o cotă de piață prea mare și asta se vede și în cheltuielile operaționale și în rentabilitate. Dar până la urmă sunt solide, toate sunt companii foarte bune. Măcar de-am avea această situație și la RCA. Nu avem o problemă, nu este un factor de risc în niciun caz. Nu apare pe niciun radar că ar fi un factor de risc. Sunt și participanți ceva mai mici, au fost și ieșiri din piață, sunt și încercări de intrare. Important este că cei mai mulți sunt solizi și cu reputație.

Până la urmă concentrarea, ca și consolidarea, este un fenomen destul de frecvent pe piețele financiare și în ciuda avertismentului 'too big to fail', așa că să nu depinzi de unul singur, noi suntem departe de asta, dar eu văd o oarecare consolidare și pe piața asigurărilor, avem 37

de societăți. Chiar pe piața bancară de unde am venit, ați văzut că deja consolidarea are loc pe piața bancară, sunt bănci mici, care din cauza dimensiunii pur și simplu nu pot fi profitabile, pentru că pe măsură ce ai produsele tot mai standardizate și profitul tot mai mic e o presiune pe margini de toate felurile. Nici dobânzile nu te avantajează, băncile știu să facă bani în mediu inflaționist, iar inflația este 0,8. Prin urmare băncile mici nu mai rezistă. Cam așa se va întâmpla și în asigurări.

AGERPRES: Se va întâmpla după Solvency II (de la 1 ianuarie 2016) sau înainte?
Mișu Negrițoiu: Și, și. Nu prea mai e timp așa mult înainte. Până la urmă Solvency II acoperă toate societățile cu peste 5 milioane de euro. Nu prea avem sub 5 milioane de euro, e clar că pe regim național pentru cinci milioane de euro nu prea este loc. Iar piața fondurilor de pensii este chiar consolidată — șapte jucători. În economiile mari nu sunt nici acolo cu mult mai mulți. Văd și pe piața de capital o consolidare până la urmă, când ne uităm la intermediari, la brokeri. Și fondurile mutuale, fondurile închise. Profesionalizarea, consolidarea înseamnă o masă critică. Nu mai poți să mai stai așa marginal și nu prea mai poți nici în asigurări și nici în piața de capital să mai fi la nivel de IMM sau de afacere de familie. Sunt cerințe tot mai mari de riscuri operaționale, intrăm într-o lume complet deschisă. Atât pe piața asigurărilor cât și pe piața de capital noi nu o să mai avem un rol prea mare în reglementare și mai ales în reglementarea primară.

Cu Solvency II, în continuare regulamentele, ghidurile vin de la Comisie și rolul nostru aici este să le punem în aplicare și să facem supravegherea. Nu o să ne mai certăm pe norma RCA, pe activele eligibile, prea mult. Și aici, da, toți se pregătesc și suportă consecințele.